

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

नृत्यकला पारंगत (एम.ए.) कथक

परीक्षा : मे - २०२४

प्रथम वर्ष

विषय: नृत्य साहित्य (20E MAK-113)

दिनांक : ३०/०५/२०२४

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : १. पहिला प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २. उर्वरित प्रश्नांपैकी चार प्रश्न सोडवणे.

३. एकूण पाच प्रश्न सोडवणे.

४. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

- प्र. १. नवरसांची संपूर्ण माहिती लिहून कथकच्या वस्तूक्रमात कोणते रस कुठे येतात हे उदाहरण सहित स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. २. टिपा लिहा : (२०)
- 1) रास आणि कथक
- 2) नृत्य नाटिका आणि कथक
- प्र. ३. कथकनृत्यातील लय व ताल ह्यांचे महत्व विशद करा आणि सौंदर्यशास्त्रीय दृष्टीकोणातून लय आणि तालांचे प्रस्तुतीकरणातील स्थान स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ४. कथक नृत्यातील गतभावातील नवरसांचे महत्व स्पष्ट करा आणि पाचहून अधिक रसांचा प्रयोग होणाऱ्या एखाद्या गतभावाचे वर्णन करा. (२०)
- प्र. ५. तमाशा, नौटंकी आणि बॅले नृत्यप्रकारांची थोडक्यात माहिती लिहा तसेच कथक व ह्या प्रकारांमध्ये काय साम्य आहे ते लिहा. (२०)
- प्र. ६. पंडित शंभूमहाराज आणि पंडित दुर्गालाल यांचे कथकमधील योगदान स्पष्ट करा आणि त्यांच्या नृत्य प्रस्तुतीतील विशेषता लिहा. (२०)

English Translation

Instructions: 1) First Question is compulsory.

2) Attempt any four questions from the remaining five.

- Q. 1. Write in detail about Navarasa. Explain which Rasa is used where in the Kathak Presentation. (20)
- Q. 2. Write notes : (20)
- 1) Raas and Kathak
- 2) Dance drama and Kathak.
- Q. 3. Explain the importance of Laya and Taal in Kathak and their place in presentation from an aesthetic point of view. (20)
- Q. 4. Explain the Navarasa in Gatabhav and describe one Gatabhav in which there are more than Five Rasa. (20)
- Q. 5. Write in short about Tamasha, Nautanki and Ballet. Write similarities between Kathak and these forms. (20)
- Q. 6. Write about the contribution of Pt.Shambhu Maharaj and Pt.Durga Lal in Kathak and write attributes about their performance. (20)